

Miljö- och energidepartementet
Internationella sekretariatet

Rådets möte (miljöministrarna) den 5 mars 2019

Kommenterad dagordning

1. Godkännande av dagordningen
2. A-punkter
3. Dricksvattendirektivet (omarbetning)

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Antagande av allmän inriktning.

Ansvarigt statsråd:

Jennie Nilsson.

Förslagets innehåll:

Ordförandeskapet har inför miljörådet presenterat ett kompromissförslag för omarbetningen av Dricksvattendirektivet med målsättningen att rådet ska anta en allmän inriktning.

Direktivet består av fem huvuddelar; uppdaterade kvalitetsparametrar för dricksvatten, införande av en riskbaserad inriktning i direktivet, ökad transparens, åtgärder för att öka tillgången på dricksvatten och åtgärder när det gäller material i kontakt med dricksvatten.

När det gäller de föreslagna justeringarna av kvalitetsparametrar har dessa föregåtts av konsultationer med WHO. Vissa parametrar föreslås tas bort för

att ersättas av nya som bedöms vara mer relevanta ur risksynpunkt, för andra föreslås justerade parametervärden. Nya parametrar är bl.a. perfluorerade föreningar, uran och vissa hormonstörande ämnen.

Vidare syftar förslaget till att hantera risker i distributionssystemet för dricksvatten innan det når konsumenten vid kranen. Av det skälet föreslås en riskbaserad inriktning där riskbedömningar ska göras för vattentäkten och distributionssystemet fram till kranen.

Ordförandeskapets kompromissförslag innebär en höjd ambitionsnivå när det gäller de föreslagna reglerna för material i kontakt med dricksvatten, ett ökat genomslag för proportionalitetsprincipen när det gäller de föreslagna reglerna för tillgång till dricksvatten, en ökad ambitionsnivå när det gäller att begränsa exponeringen för högfluorerade ämnen (PFAS) i dricksvatten, proportionerliga krav på provtagning riktade mot dricksvattenproducenterna och justeringar som värnar den nationella säkerheten. Sverige har i förhandlingarna verkat för och uppnått förhandlingsmålen i samtliga dessa frågor utom när det gäller material i kontakt med dricksvatten där ytterligare förbättringar av de föreslagna reglerna hade varit önskvärt.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen kan stödja ordförandeskapets förslag till allmän inriktning men avser att i rådet framföra att det är önskvärt med ökad tydlighet gällande de föreslagna reglerna om material i kontakt med dricksvatten. Regeringen anser att det måste säkerställas att de föreslagna reglerna är praktiskt genomförbara, kostnadseffektiva, verkligen är miniminivåer och kommer att bidra till ett reellt skydd för människa och miljö i enlighet med den rättsliga grunden. Dricksvattendirektivet bör inte heller begränsa byggproduktförordningens tillämpningsområde eller hamna i konflikt med den.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Överläggningar med miljö- och jordbruksutskottet hölls den 12 april och den 19 juni 2018. Samråd med EU-nämnden hölls den 20 juni 2018.

Fortsatt behandling av ärendet:

Om rådet antar en allmän inriktning är ordförandeskapets avsikt att inleda trilogförhandlingar mellan rådet, kommissionen och Europaparlamentet.

Faktapromemoria:

2017/18:FPM56

4. En ren jord åt alla: En strategisk långsiktig vision för en klimatneutral ekonomi

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Diskussionspunkt.

Ansvarigt statsråd:

Isabella Lövin.

Förslagets innehåll:

Parisavtalet uppmanar parterna att senast 2020 ta fram långsiktiga strategier för att minska utsläppen av växthusgaser. Den 28 november 2018 antog kommissionen ett meddelande om en långsiktig klimatstrategi. Kommissionen bekräftar IPCC:s bedömning att EU och övriga parter behöver uppnå nettonollutsläpp till 2050 för att uppfylla målet om att hålla jordens temperaturökning till maximalt 1,5 grader. Kommissionen betonar att den omställning av hela ekonomin som kommer att behövas utgör både en möjlighet och en nödvändighet. Enligt kommissionen kan EU:s BNP väntas öka med 2 procent som en följd av omställningen. Därtill räknar kommissionen med stora samhällsekonomiska risker om tidiga åtgärder inte vidtas. Kommissionen redogör i sitt meddelande för åtta olika scenarier för utsläppsminskningar inom EU där två ska leda till netto-nollutsläpp 2050. En omställning av den omfattning som beskrivs i de mest ambitiösa scenarierna berör flertalet politikområden. Meddelandet innehåller inga förslag till ny lagstiftning.

Enligt IPCC:s specialrapport räcker det inte att hålla den globala uppvärmningen till 2 grader för att förhindra mycket allvarliga konsekvenser. Rapporten visar att EU minst behöver klara kommissionens netto-nollscenarier för att vara i linje med Parisavtalets 1,5-gradersmål.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen välkomnar meddelandet om en långsiktig klimatstrategi och att strategin beskriver hur en omfattande omställning kan ske inom ramen för scenarier som är i linje med temperaturmålen i Parisavtalet. Att kommissionen förespråkar netto-nollutsläpp av växthusgaser i EU till år 2050 är i linje med Sveriges position om att EU ska nå netto-nollutsläpp senast 2050, eller tidigare om vetenskapen visar att det krävs. Regeringen delar kommissionens bedömning att en omställning till netto-nollutsläpp 2050 behövs av både ekonomiska och miljömässiga skäl. Kostnaderna riskerar bli oacceptabelt höga och påverka industrins konkurrenskraft negativt om omställningen sker för sent och i otillräcklig omfattning. För att kunna realisera den målbild som kommissionen beskriver är det enligt regeringens uppfattning viktigt att omställningen, i likhet med vad kommissionen pekar på, inleds tidigt och omfattar hela ekonomin samt görs på ett samhällsekonomiskt effektivt sätt.

Regeringen är positiv till att meddelandet behandlas brett i alla berörda rådsformationer. Regeringen anser att behandlingen av meddelandet ska leda till att EU tidigt under 2020 lämnar in en klimatstrategi till FN som är i linje med Parisavtalets 1,5-gradersmål, lägga grunden för höjd ambition i EU och för nästkommande kommissions prioriteringar. Ett tydligt mål om att nå netto-nollutsläpp senast 2050 är en förutsättning för att EU ska kunna upprätthålla sin ledande roll i de internationella klimatförhandlingarna och driva på i genomförandet av Parisavtalet. Regeringen anser att det behöver säkerställas att scenarierna, och särskilt antagandena om hur stora negativa utsläpp som behövs, är i linje med vad FN:s klimatpanel visar för att kunna nå Parisavtalets 1,5-gradersmål.

Kommissionens meddelande tydliggör också de allvarliga följderna, även i Europa, av en temperaturökning på mer än 1,5 grader och att de samhällsekonomiska kostnaderna av att inte vidta adekvata åtgärder i tid kommer att bli betydande. Regeringen anser därför att användning av alla relevanta verktyg inom EU måste övervägas för att möjliggöra och stödja omställningen i hela EU. Regeringen välkomnar en fortsatt diskussion om hur omställningen kan utformas för att få en så bred acceptans och uppslutning som möjligt i alla medlemsstater.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Näringsutskottet och miljö- och jordbruksutskottet den 13 december 2018 samt EU-nämnden den 14 december 2018 inför energi- respektive miljörådsmötena den 19 respektive den 20 december 2019. Näringsutskottet och EU-nämnden den 14 februari respektive den 15 februari 2019 inför konkurrenskraftsrådet den 18 februari 2019.

Fortsatt behandling av ärendet:

Meddelandet väntas diskuteras i alla berörda rådsformationer och även behandlas av Europeiska rådet under våren 2019. De slutsatser som dras från behandlingen i rådet – inte minst vad gäller mål för minskning växthusgasutsläpp inom EU till 2050 – kan väntas ligga till grund för den långsiktiga klimatstrategi som EU väntas skicka in till FN, liksom för nästa kommissions prioriteringar.

Faktapromemoria:

2018/19:FPM19.

5. Miljöanpassning av den europeiska planeringsterminen

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Diskussionspunkt.

Ansvarigt statsråd:

Isabella Lövin.

Förslagets innehåll:

På miljörådet den 5 mars har det rumänska ordförandeskapet föreslagit en diskussion om miljöanpassning av den europeiska terminen. Bakgrunden är att kommissionen i den årliga tillväxtöversikten 2019 har pekat på ett behov av investeringar i hållbarhet och klimatåtgärder för att stödja en omställning till en koldioxidsnål och cirkulär ekonomi samt för att främja tillväxt och sysselsättning.

Den europeiska terminen är ramverket för ekonomisk-politisk samordning inom EU och syftar till att öka samstämmigheten i rapporteringen och granskningen av medlemsländernas åtgärder inom ramen för EU:s tillväxt-

och sysselsättningsstrategi (Europa 2020), stabilitets- och tillväxtpakten samt förfarandet för övervakning av makroekonomiska obalanser. Terminen innefattar därmed också övervakning av energi- och klimatmålen i Europa 2020-strategin

Inför miljørådet har ordförandeskapet ställt två frågor för att vägleda diskussionen: dels hur hållbarhetsperspektivet mer effektivt kan inkluderas i investeringar och vilka verktyg som behövs på nationell nivå, dels hur övergången till en grön ekonomi kan stödjas av miljöreformer.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen välkomnar diskussionen och anser att det är viktigt att integrera miljöhänsyn i den europeiska terminen. Regeringen anser att det är viktigt att EU:s miljöpolitik får fullt genomslag och stödjer kommissionens bedömning i den årliga tillväxtöversikten 2019 att investeringar som tar hänsyn till miljömässig hållbarhet även kan öka produktiviteten genom ökad resurseffektivitet och minskade insatskostnader samt bidra till uppfyllelsen av EU:s miljö- och klimatmål.

För att uppnå långsiktig hållbarhet anser regeringen att det är viktigt att framtida investeringar tar hänsyn till Parisavtalets målsättningar och andra verktyg såsom EU:s miljöhandlingsprogram samt Agenda 2030.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Samråd med EU-nämnden om den årliga tillväxtöversikten ägde rum den 30 november 2018 inför Ekofinrådets möte den 4 december och Epscorådets möte den 6 december 2018 samt den 7 december 2018 inför Allmänna rådets möte den 11 december. Samråd med EU-nämnden ägde även rum den 17 januari 2019 inför Ekofinrådets möte den 22 januari då Ekofinrådet antog slutsatser om den årliga tillväxtöversikten.

Diskussionen om miljöanpassningen av europeiska terminen behandlades senast på miljørådet den 5 mars 2018. Regeringens ståndpunkt behandlades i miljö- och jordbruksutskottet den 1 mars och EU-nämnden den 2 mars 2018.

Fortsatt behandling av ärendet:

Den europeiska terminen kommer att diskuteras i Europeiska rådet den 21–22 mars.

Faktapromemoria:

-

6. En EU-ram för hormonstörande ämnen

Vilken typ av behandling förväntas i rådet:

Diskussionspunkt.

Ansvarigt statsråd:

Isabella Lövin.

Förslagets innehåll:

Ordförandeskapet har för avsikt att miljørådet ska diskutera kommissionens meddelande om ett ramverk för hormonstörande ämnen (KOM(2018) 734) som publicerades den 7 november 2018.

Meddelandet adresserar uppmaningar från Europaparlamentet och rådet, följer upp EU:s sjunde miljöhandlingsprogram. Meddelandet innehåller ett antal åtaganden om att minimera den totala exponeringen för hormonstörande ämnen, påskynda utvecklingen av en grundlig forskningsbas för ett effektivt och framåtsyftande beslutsfattande samt främja en aktiv dialog mellan berörda aktörer. Bland åtagandena finns framför allt ett om att inleda en översyn inom ramen för Refit-programmet för att, på ett övergripande plan, utvärdera huruvida relevant EU-lagstiftning om hormonstörande ämnen uppfyller dess överordnande syfte att skydda människa och miljö genom att minimera exponering för sådana ämnen. Utvärderingen kommer att ha ett särskilt fokus på lagstiftning som inte har specifika regler om hormonstörande ämnen, såsom den för leksaker, kosmetiska produkter och material i kontakt med livsmedel.

Ordförandeskapet har föreslagit att diskussionen på rådsmötet ska inriktas dels på vilket angreppssätt som vore bäst för att skapa ett EU-ramverk för hormonstörande ämnen, dels vilka åtgärder som skulle kunna vidtas på

kortare sikt för att påskynda genomförandet av åtaganden inom det 7:e miljöhandlingsprogrammet.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen anser att det är angeläget att en översyn görs av relevanta rättsakter i syfte att minimera exponeringen av människa och miljö för hormonstörande ämnen. Detta kan uppnås genom att de relevanta rättsakterna utvecklas genom specifika bestämmelser om identifiering och hantering av sådana ämnen. Enligt åtagandena i EU:s sjunde miljöhandlingsprogram borde en översyn av relevanta rättsakter redan ha inletts så att oron för negativa effekter åtgärdas effektivt och exponeringen minimeras. Regeringen anser att en samordnad översyn av rättsakterna inom ramen för Refit-programmet bör leda fram till förslag i sak och inte till ytterligare försening i att stärka skyddsnivån. Kommissionen bör därför ta fram en tidplan för utvärderingen.

Regeringen anser vidare att kemikaliers kombinationseffekter är särskilt relevanta i sammanhanget och att kommissionen fortfarande har att genomföra åtagandena i sitt meddelande om kombinationseffekter av kemikalier och kemikalieblandningar från 31 maj 2012 (KOM(2012) 252 final).

Regeringen välkomnar att kommissionen bekräftar att den även fortsatt kommer att stödja forskning och innovation på området, liksom utveckling av testmetoder.

Regeringen anser också att det är viktigt att nästa kommission tar fram ett 8:e miljöhandlingsprogram. De delar som ännu inte levererats i den 7:e miljöhandlingsprogrammet, till exempel en EU-strategi för en giftfri miljö, bör tas omhand inom ramen för det 8:e miljöhandlingsprogrammet.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Ärendet har inte behandlats tidigare.

Fortsatt behandling av ärendet:

Det är inte känt om det rumänska ordförandeskapet avser att behandla frågan vidare.

Faktapromemoria:

2018/19:FPM14

7. Övriga frågor

a) Aktuella lagförslag:

- I. Förordning om ändring av förordning (EU) 2015/757 för att ta vederbörlig hänsyn till det globala systemet för insamling av uppgifter om fartygs förbrukning av eldningsolja

Kommissionen avser informera om det nyligen presenterade förslaget till förordning om övervakning, rapportering och verifiering av koldioxidutsläpp från sjötransporter.

b) Bättre genomförande av EU:s utfasning av fluorkolväten

Kommissionen avser informera om uppnådda effekter av förordning (EU) 517/2014 om fluorerade växthusgaser samt nödvändiga åtgärder för att minska illegal handel med väte-fluorkolföreningar (HFC).

c) Miljöskyddsåtgärder för att bekämpa avfolkningen i landsbygdsområden och förbättra livskvaliteten

Information från Spanien.

d) Åtgärder för att minska koldioxidutsläpp från flygtrafik

Belgien efterfrågar en inledande diskussion på miljørådsmötet i juni om åtgärder för att minska flygtrafikens koldioxidutsläpp, bland annat genom prissättning av flygets externa kostnader, inklusive tillämpningen av principen om att förorenaren betalar och rättvis konkurrens mot andra trafikslag. Initiativet följer på att Nederländerna i Ekofinrådet den 12 februari presenterade dokumentet ”Carbon pricing and aviation tax” på samma tema.

e) Extrainsatt partsmöte under Esbokonventionen

Kommissionen och ordförandeskapet kommer att informera om det extrainsatta partsmöte under Esbo-konventionen som hölls i Genève den 5–7 februari 2019.

- f) Förberedelser av det 21:e partsmötet under Barcelonakonventionen om skydd av Medelhavets marina miljö och kustområden, Neapel 2–5 december 2019.

Italien kommer att informera om det 21:e partsmötet under Barcelonakonventionen som kommer att hållas i Neapel 2–5 december 2019.